

Tema 2.- Explica les característiques més importants de l'obra literària d'Enric Valor

Enric Valor i Vives (Castalla 1911 – València 2000) molt conegut com a gramàtic i compilador de rondalles, també va elaborar una de les obres narratives més sòlides en la segona meitat del s. XX.

Va contribuir a difondre les *Normes de Castelló* i el fabrisme amb diversos llibres de gramàtica. Col·laborà per tant en la depuració d'un valencià molt castellanitzat en obres de referència obligada, molt pràctiques i meritòries, entre les quals destaca per la seua difusió com a instrument d'aprenentatge del valencià ***La flexió verbal (1983)***

En la seua faceta rondallística, trascendeix la mera funció compiladora dels contes tradicionals de diferents comarques valencianes. Així, hi posa en joc un llenguatge altament expressiu alhora que filtra els temes massa grollers i les reelabora amb les fórmules del conte per tal de convertir-les en peces literàries. Temàticament, n'hi ha de tipus meravellós, de costums i d'animals.

Generalment, responen a una estructura:

- Presentació dels personatges i l'espai (sempre valencià)
- S'enceta l'acció i es desenvolupa un conflicte.
- Es resol positivament o negativa.
- Tornada a la normalitat però amb una modificació en les circumstàncies vitals del personatge.

En l'àmbit de la novel·la, li hem de reconèixer el gran mèrit de crear una obra sòlida en un moment en què hi havia un buit en models i en tradició del gènere narratiu. De fet, Valor recorda en algunes entrevistes que la passió per la literatura se li despertà de ben menut i això contribuï a fer d'ell un bon escriptor. Destaquen en aquest gènere

- ***L'ambició d'Aleix (1960)*** que narra els amors del jove estudiant a València i al camp idíl·lic en la serra d'Aitana. La història principal d'Aleix i Pauleta es veu interrompuda per regressions al passat que contenen les històries paral·leles d'altres personatges (els pares, D. Macià, Lluïsa...). Les freqüents descripcions del paisatge que dona pau i felicitat al protagonista són un altre element característic d'aquesta narrativa.. El Mas i el camp són els espais del benestar i el plaer; la natura apareix com un refugi enfront de la destrucció del medi urbà.

L'altra obra fonamental és la trilogia anomenada "Cicle de Cassana", crònica del poble valencià com a protagonista col·lectiu entre el 1916 i el 1939. "Cassana" és un nom imaginari, correlat simbòlic de les valls on nasqué i visqué Enric Valor. Està integrada per les 3 novel·les:

- ***Sense la terra promesa (1980)*** conta la transició a l'incipient capitalisme des de la ruralia feudal en temps de la I Guerra Mundial.
- ***Temps de batuda (1982)*** se centra en la proletarització, formació del bloc social revolucionari amb la guerra civil espanyola com a rerefons.
- ***Enllà de l'horitzó (1991)*** comença amb els primers mesos de la guerra civil i acaba amb l'aventura de l'exili. Es presenta a manera de memòries del protagonista-narrador que conta els fets implicat emocionalment. És la més variada (barreja d'aventures, política local, amor, història...) i s'hi eixampla l'horitzó de "Cassana" a Gandia, Albaida o Alacant.

En el "Cicle" en conjunt, l'univers rural idealitzat d'Aleix és assaltat per la història d'un món en transformació. La guerra i els canvis socials van guanyant el terreny a la natura idíl·lica. És en definitiva el pas vers un major realisme.

Característiques d'aquesta narrativa:

- Quant a la tècnica narrativa
 - Hereva de la novel·la regionalista del s. XIX (Pereda) en la seua versió mediterrània.
 - Connexions amb Villalonga i Rodoreda en les descripcions.
 - Sobretot en "Cassana" trobem un narrador didàctic que instrueix el lector en matèria de geografia, idioma, clima, costums, conreus, tradicions culinàries...
- En el llenguatge, hi descobrim un valencià elaborat i culte, però ple de riquesa idiomàtica amb girs i modismes o expressions proverbials.
- Pel que fa als temes
 - Actitud de nostàlgia per la pèrdua d'un món (el dels terratinents rurals del sud de la Comunitat) i un paisatge incontaminats, units al monolingüisme valencià. Valor sent l'amenaça al seu país, des de la llengua a les tradicions.
 - Influències: krausisme(humanització de l'home a través de la cultura), novel·la realista del XIX, Zola (personatges determinats pel medi, com en l'evolució d'Aleix per la societat que l'envolta).

- Malgrat això, és propi de Valor un idealisme que condiciona la visió del narrador i un humanitarisme basat en les bones intencions. No sempre fa un retrat social verídic.